

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0048/2013

28.2.2013

RAPORT

Majanduskriisi mõju soolisele võrdõiguslikkusele ning naiste õigustele
(2012/2301(INI))

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Raportöör: Elisabeth Morin-Chartier

RR\928750ET.doc

PE500.651v04-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	19
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	22
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	28

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

majanduskriisi mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele ning naiste õigustele (2012/2301(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõike 3 teist lõiku ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 8, artikli 153 lõike 1 punkti i ja artiklit 157,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 23,
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2012. aasta teatist „Töövõimalusterohke majanduse taastumine” (COM(2012)0173) ja töödokumenti isiku- ja majapidamisteenuste tööhõivepotentsiaali ärakasutamise kohta (SWD(2012)0095),
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Liidu sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi kehtestamise kohta (COM(2011)0609),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu poolt 2011. aasta märtsis vastu võetud Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti (2011–2020),
- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta aruannet naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta 2010. aastal (SEC(2011)0193),
- võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2010. aasta teatist „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015” (COM(2010)0491),
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta: Euroopa 2020. aasta strateegia koondsuuniste II osa (COM(2010)0193),
- võttes arvesse 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul¹,
- võttes arvesse 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuestisõnastamine)²,
- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega³,
- võttes arvesse 18. septembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,

¹ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

² ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.

³ ELT L 373, 21.12.2004, lk 37.

- võttes arvesse oma 6. mai 2009. aasta resolutsiooni tööturult tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta¹,
- võttes arvesse oma 7. septembri 2010. aasta resolutsiooni naiste rolli kohta vananevas ühiskonnas²,
- võttes arvesse oma 17. juuni 2010. aasta resolutsiooni majanduslanguse ja finantskriisi sooliste aspektide kohta³,
- võttes arvesse oma 19. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni ebakindlates töösuhetes naiste kohta⁴,
- võttes arvesse oma 8. veebruari 2011. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2010⁵,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni naiste vaesuse olemuse kohta Euroopa Liidus⁶,
- võttes arvesse oma 6. juuli 2011. aasta resolutsiooni naiste ja ärijuhtimise kohta⁷,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni naisettevõtluse kohta väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes⁸,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni üksikemade olukorra kohta⁹,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2012. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus aastal 2011¹⁰,
- võttes arvesse oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamise kohta¹¹,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2012. aasta resolutsiooni naiste rolli kohta rohelises majanduses¹²,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2012. aasta resolutsiooni naiste töötingimuste kohta teenindussektoris¹³,

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0371.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2010)0306.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0231.

⁴ ELT C 70E, 8.3.2012, lk 1.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0085.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0086.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0330.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0367.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0458.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0069.

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0225.

¹² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0321.

¹³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0322.

- võttes arvesse oma 9. märtsi 2011. aasta resolutsiooni romade kaasamist käsitleva ELi strateegia kohta¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A7-0048/2012),
- A. arvestades, et Euroopa Liitu on tabanud suurim finants- ja majanduskriis pärast 1930. aastate suurt depressiooni, ja et seda kriisi süvendavad nn kokkuhoiumeetmed, mida ELi institutsioonid on sundinud liikmesriike võtma majandusjuhtimise poliitikas (stabiilsuse ja kasvu pakt, Euroopa poolaasta, laiendatud euroala pakt, fiskaalpeping) ja nn finantsabi programmid, ning arvestades, et see tõstab liikmesriikides, eelkõige lõunapoolsetes liikmesriikides, märkimisväärselt töötuse määra; arvestades, et kriisil on eriti tõsised tagajärjed kehvemas olukorras olevatele inimestele ja eeskätt naistele, keda see mõjutab nii otseselt kas töökoha kaotuse või palga või töökohakindluse vähenemise näol kui ka kaudselt avalike teenuste ja hoolekandevaldkonna eelarvekärbete kaudu; arvestades, et seetõttu tuleb kriisi käsitledes ja sellele lahendusi otsides pidada muu hulgas kindlasti väga tõsiselt silmas soolise võrdõiguslikkuse mõõdet;
- B. arvestades, et õigus tööle on tegelikkuses võrdsete õiguste, naiste majandusliku iseseisvuse ja tööalase eneseteostuse tagamise põhitõingimus; arvestades, et praegune kriis ei ole ainult finants- ja majanduskriis, vaid ka demokraatia, võrdsuse, sotsiaalse heaolu ja soolise võrdõiguslikkuse kriis ning seda kasutatakse ka ettekäändena, et aeglustada kliimamuutuse ja tulevaste keskkonnaprobleemidega võitlemiseks tehtavaid olulisi jõupingutusi või need isegi peatada;
- C. arvestades, et laenuhahakriis, millest praegune majanduskriis algas, oli meeste põhjustatud katastroof ning et riikide ja rahvusvahelisel tasandil võetud meetmete üle otsustasid peamiselt mehed ning neis ei võetud piisavalt arvesse soolist võrdõiguslikkust; arvestades, et oluline on naised, kellel on üldiselt kõrgem kvalifikatsioon kui meestel, poliitikat, majandust ja finantsvaldkonda puudutavate otsuste tegemise ning sotsiaalpartnerite kokkulepete protsessi täielikult kaasata;
- D. arvestades, et vaesusriski suurenemine on tihedalt ja otseselt seotud oluliste riigi sotsiaalsete funktsioonide hävitamisega, näiteks, riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide hävitamisega, mida on hiljuti täheldatud mitmes liikmesriigis, samuti oluliste sotsiaalteenuste (peretoetused, töötubiraha, haigushüvitis, toimetulekutoetus) väärtuse vähenemisega;
- E. arvestades, et paljud uurimused näitavad, et ELi finantseerimisasutuste otsustusprotsessides osaleb ainult 5% naisi ning et kõigi 27 liikmesriigi keskpankade juhid on mehed; arvestades, et soouuringutega on kindlaks tehtud, et naistel on erinev juhtimisviis ning nad väldivad riske ja keskenduvad rohkem pikaajalistele eesmärkidele;
- F. arvestades, et majanduskriisi saabumist said mehed rohkem tunda kui naised; arvestades, et pärast kriisi algust on meeste ja naiste töötuse määr suurenenud erinevalt; arvestades,

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0092.

et naised ei olnud kriisi esimesed ohvrid, kuid praegu puudutavad kriisi tagajärjed (rohkem ja järjest suureneval arvul ebakindlaid ja osalise tööajaga töökohti, suurem koondamisoht, madalamad palgad, väiksem kindlustuskate sotsiaalkaitse süsteemides jne) ning kahjustavad neid rohkem ja püsivamalt; arvestades, et seda faasi on palju vähem dokumenteeritud, puuduvad usaldusväärsed võrreldavad statistilised andmed ja et tagajärgi naistele kaldutakse seetõttu alahindama;

- G. arvestades, et naistel on ülioluline roll majandusarengu taganttõukajana; arvestades, et naiste mõjuvõimu veelgi suurendades on võimalik kogukonnad ja perekonnad majanduslikult vaesusest välja aidata;
- H. arvestades, et kriisiolukorras keskendub tööturupoliitika tööhõivetaseme mõjutamisele üldiselt, mitte niivõrd mittetöötavatele naistele;
- I. arvestades, et kolmiku (EKP, komisjon, IMF) kehtestatud kokkuhoiumeetmed ning komisjoni ja nõukogu valitud majanduspoliitika ja riigi rahanduse järelevalvemeetmed õnnestavad heaoluriiki, süvendavad ühiskondlikke lõhesid ja põhjustavad veelgi suuremat sotsiaalset ja majanduslikku ebaõiglust, sh soolist ebavõrdsust;
- J. arvestades, et töötud naised ei lähe sageli ametlikus statistikas arvesse ning meeste ja naiste vahelist ebavõrdsust mittetöötamises on tihti alahinnatud, sest nad kalduvad eri põhjustel (rasedus, perekonnaga seotud kohustused, ajapuudus) tööturult lahkuma ja tegema tasustamata või mitteametlikku tööd, sageli kodus või ülalpeetavate eest hoolt kandes või varimajanduses, ja praegu on tehtud veel vähe uuringuid selle kohta, milline mõju on soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks tehtavatel avaliku sektori kulutuste kärbetel;
- K. arvestades, et valitsuste poolt kokkuhoiukavade rakendamiseks tehtavad eelarvekärped puudutavad peamiselt avalikku sektorit ja selle hoolekandeteenuseid, kus on peamiselt esindatud naised – ligikaudu 70% avaliku sektori töötajatest – ja mida kasutavad peamiselt naised, aga ka erasektorit ning et naistest saavad kokkuhoiumeetmete peamised ohvrid; arvestades, et seni ei ole ükski riik hinnanud kavandatud avaliku sektori kulutuste kärpeme mõju ega eelarve konsolideerimise tagajärgi – ei üksikmeetmete ega nende kumulatiivset mõju – soolisest vaatenurgast;
- L. arvestades, et naised sõltuvad rohkem sotsiaaltoetustest, mida samuti kokkuhoiumeetmete raames kärbitakse;
- M. arvestades, et oleme praegu sattunud kriisi, mis nõuab põhjalikke struktuurireforme tööturul;
- N. arvestades, et naiste jaoks toob töökohtade arvu vähendamine eelkõige kaasa kohandused töögraafikus, sh pikema tööaja sageli eri vahetustes; arvestades, et majanduse elavnemist saab suure tõenäosusega kiiremini tunda tööstussektoris ja see suurendab meeste tööhõivet, mis kasvab naiste tööhõivest kiiremini; arvestades, et avalike teenuste puhul võetavad kokkuhoiumeetmed puudutavad seega püsivamalt naiste tööhõivet ja et see võib avaldada pikaajalist kahjulikku mõju soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas tehtud edusammudele;

- O. arvestades, et kriis aitab kaasa naiste suuremale ärakasutamisele nii seaduslikus kui ka ebaseaduslikus majanduses; arvestades, et kriisi tagajärgedel on pikaajaline mõju ka nendele naistele, kelle karjäär ei ole järjepidev, koosneb ebakindlastest, osalise tööajaga, ajutistest, ebatüüpilistest või isegi mitteametlikest töökohtadest, mis on vähetasustatud, sageli pealesunnitult osalise tööajaga, mis kajastub negatiivselt pensionikindlustuse sissemaksete summas, suurendades sellega vaesuseohus elavate naiste osakaalu; arvestades, et naiste pension võib lõpuks kujuneda väga väikeseks, mistõttu jääb nende elatustase allapoole vaesuspiiri; arvestades, et tervest põlvkonnast noortest meestest ja naistest võib saada nn kadunud põlvkond, sest majandusraskuste tõttu on nad jäetud ilma töövõimalustest, turvalisest tööhõivest ja sageli haridusvõimalustest;
- P. arvestades, et kriis suurendab veelgi raskusi töö- ja pereelu ühitamisel; arvestades, et laste olemasolu mõjutab naiste ja meeste tööhõivet erinevalt; arvestades, et emade osakaal tööturul on 12% madalam kui lastetute naiste osakaal, isade osakaal tööturul on aga 8,7% kõrgem kui lastetute meeste osakaal;
- Q. arvestades, et kriisist väljumiseks ettenähtud praeguste ja kavandatavate algatuste ning meetmete puhul ei ole võetud arvesse soolist mõõdet;
- R. arvestades, et peale paljude muude soostereotüüpide, millel on kahjulik mõju naiste tööhõivevõimalustele, mõjutavad naiste tööhõivet soopõhised stereotüübid, sest näiteks meeste töötust peetakse tõsisemaks probleemiks kui naiste töötust; arvestades, et praktikas peetakse meeste töötust naiste töötusest erinevaks, sest mehi peetakse endiselt peamisteks perekonna toitjateks ja naisi peamisteks perekonna eest hoolitsejateks;
- S. arvestades, et 2010. aastal¹ oli ligikaudu 23% Euroopa Liidu kodanikest vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus ning et rahvastiku vaesumine puudutab enamasti naisi, kellel on väga sageli korraga mitmeid raskusi, nagu vanemate üksi elavate naiste ning üksikvanemaga perede puhul (millest enamuse puhul on perepea naine); arvestades, et see hõlmab probleeme, mis selles olukorras tekivad töökoha hoidmisel või uue töökoha leidmisel, sobiva eluaseme leidmise ja ülalpeetavate isikute (laste, vanemate, haigete või puuetega inimeste) eest vastutamisega seotud probleeme ning probleeme töö- ja perekonnaelu ühitamisel, sest asjakohased tugistruktuurid puuduvad ja asjaomase valdkonna riiklikud meetmed on 27 liikmesriigis erinevad;
- T. arvestades, et kriis on veelgi süvendanud paljude ebasoodsas olukorras olevate kogukondade sotsiaalseid ja majanduslikke tingimusi ning põhjustanud tüdrukute seas suuremal määral õpingute katkestamist ning muutnud nad inimkaubanduse suhtes veelgi kaitsetumaks;
- U. arvestades, et teenuste ja toetuste valdkonna kärped on seadnud ohtu naiste majandusliku sõltumatus, sest toetused moodustavad sageli naiste olulise sissetulekuallika ning naised kasutavad avalikke teenuseid rohkem kui mehed; arvestades, et üksikemad ja üksikud naispensionärid peavad tulema toime kõige suurema kumulatiivse kahjuga;
- V. arvestades, et järjest rohkem naisi teeb kriisist pääsemiseks mitteametlikku ja tasustamata tööd, mis võib olla vabatahtlik või mitte ja pakub vähem sotsiaalkaitset; arvestades, et

¹ Eurostat, 2010. aasta oli ELi kodanikest 23% vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus. Väljaanne 9/2012.

OECD uuringu¹ kohaselt moodustab kodune töö 33% OECD liikmesriikide RKTst;

- W. arvestades, et praegust kriisi ja kokkuhoiumeetmeid kasutatakse paljudes liikmesriikides töötajate õiguste kahjustamiseks, mis mõjutab eelkõige naistöötajaid ning avaldab tõsist mõju naiste majandusliku sõltumatuse võimalustele;
- X. märgib, et meeste ja naiste tööpuuduse arvnäitajate erinevuse vähenemine kajastab pigem elu- ja töötingimuste üldist halvenemist kui edusamme soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas;
- Y. arvestades, et tööellu astuvatel naistel on majanduskasvu käivitav roll; arvestades, et nad võivad suurendada perekonna sissetulekut, mis toob kaasa tarbimise kasvu ja võimaldab majandust elavdada; arvestades seega, et sooline võrdõiguslikkus mõjub hästi tootlikkusele ja majanduskasvule;
- Z. arvestades, et viiendast Euroopa töötingimuste uuringu hiljutisest korduvalalüüsisist („Naised, mehed ja töötingimused Euroopas: viienda Euroopa töötingimuste uuringu korduvalalüüs”, Eurofound 2012, avaldatakse 2013) ilmneb, et sooline segregatsioon on kahjulik nii naissoost kui ka meessoost töötajatele; arvestades, nii naised kui ka mehed on andnud teada, et heaolu tööl ja rahulolu tööga on suurem, kui töötatakse koos mõlemast soost kolleegidega; arvestades, et siiski on veel arenguruumi, et teha lõpp soolisele segregatsioonile tööturul, tööalasele soolisele polariseeritusele ning ühest soost töötajatega töökohtadele (arvestades, et 3/5 töötajatest Euroopas töötavad samast soost töötajatega töökohtades);
- AA. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse meetmed on tühistatud või edasi lükatud ning võimalikud tulevikus tehtavad kärped riikide eelarvetes avaldavad negatiivset mõju naiste tööhõivele ja soolise võrdõiguslikkuse edendamisele;
- AB. arvestades, et majanduslangust ei tohiks ära kasutada töö- ja pereelu ühitamise poliitikas saavutatud edusammude aeglustamiseks ega ülalpeetavate hooldamise teenuste ja puhkusekorralduse tarvis eraldatud eelarve kärpimiseks, kuna see takistaks eelkõige naiste juurdepääsu tööturule;
- AC. arvestades, et naistevastane vägivald on laialt levinud nähtus kõikides riikides ja ühiskonnarühmades; arvestades, et majandussurutis viib sageli naiste sagedasema, vägivaldsema ja ohtlikuma kuritarvitamiseni, ja arvestades samuti, et mõned uuringud on näidanud, et naistevastane vägivald suureneb, kui mehed kogevad majanduskriisi tõttu kõrvaletõrjumist või kaotust;
- AD. arvestades, et naised said kõige rohkem kasu ELis 1998.–2008. aastal loodud töökohtadest (1998. aastal oli naiste tööhõive määr ELis 55,6% ja 2008. aastal 62,8 %)²; arvestades, et naiste tööhõive suurenes 12,7%, kuid meeste oma ainult 3,18%, ja et naiste töötuse määr jäi ka 2012. aastal³ veidi kõrgemaks (naiste töötuse määr oli 10,7%, kuid meeste oma 10,6 %);

¹ OECD 2011. aasta aruanne „Ülevaade ühiskonnast: sotsiaalvaldkonna näitajad”, @OECD2011.

² Eurostat: naiste tööhõive määr EL 27-s.

³ Eurostat: meeste ja naiste töötuse ühtlustatud määr, 2012. aasta september, Euroopa Liit.

AE. arvestades, et 2011. aastal töötas osalise tööajaga 31,6% naistest ja 8,1% meestest;

1. tuletab meelde, et sooline võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhieesmärkidest ning et see peab olema üheks aluspõhimõtetest, mille abil töötada välja praeguse majandus- ja finantskriisi lahendused, sh investeerimine avalikku sektorisse, hoolekandesektorisse ja keskkonnahoidlikesse jätkusuutlikesse eluasemetesse, transporti jm, ning riigieelarve tulude loomine tõhusama maksupoliitika abil; peab kahetsusväärseks, et kriisile reageerimise poliitilistes meetmetes, sealhulgas majanduse elavdamise kavades, ei ole kriisi mõju soolisele võrdõiguslikkusele teadvustatud, analüüsitud ega ette nähtud selle vähendamist; avaldab kahetsust asjaolu pärast, et Lissaboni strateegia järel ei käsitleta soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist peaaegu üldse, mistõttu palub nõukogul, komisjonil ja liikmesriikidel lisada sooline võrdõiguslikkus makromajanduse ja tööhõive suunistesse konkreetsete eesmärkidega;
2. kutsub komisjoni üles integreerima sooline mõõde kõikidesse meetmetesse, eeskätt järgmistesse: kokkuhoiumeetmete mõju ja kriisist taastumine, majanduse juhtimine, säästev areng ja keskkonnahoidlikud töökohad, kutseharidus ja -koolitus, ränne, koostöö ja areng, tervishoid ja ohutus ning meetmed, mida kavandatakse või rakendatakse kriisi mõju takistamiseks või piiramiseks;
3. kutsub liikmesriike üles vaatama üle ja tõstma esile majanduskriisi kohest ja pikaajalist mõju naistele, eeskätt asjaolusid, kas ja kuidas see halvendab olemasolevat soolist ebavõrdsust, ning kaasnevad tagajärjed, nagu suurem soopõhise vägivalla oht, emade ja laste tervise halvenemine, vaesus vanemas eas naiste seas;
4. tuletab meelde, et kui naiste tööhõive määr oli ELis enam kui kümne aasta jooksul pidevalt kasvades jõudnud 2008. aastal 62,8%-ni, langes see veidi majanduskriisi alguses, jäädes 2011. aastal 62,3% juurde; rõhutab seetõttu, kui vajalik on pakkuda töökohtade säilitamiseks ja majanduse elavdamiseks kavandatavas ELi ja liikmesriikide poliitikas jätkusuutlikke lahendusi, milles võetakse arvesse soolise võrdõiguslikkuse mõõdet;
5. kutsub komisjoni üles kaaluma struktuurifondide edasist kohandamist, et tagada täiendav toetus naiste tööhõivega seotud valdkondadele, mida kriis tõenäoliselt mõjutab, samuti lastehoiu, koolituse ja töö saamise toetamine;
6. rõhutab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise tegevusprogrammi juhtalgatuse tähtsust; kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära programmi „Kodanike Euroopa” ning tulevast sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi, eelkõige seoses soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide tõhusa rakendamisega; rõhutab Daphne III programmi tähtsust, eelkõige seoses naiste kaitsmisega mis tahes vägivalla eest ning vajadusega saavutada tervisekaitse, heaolu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrge tase;
7. rõhutab asjaolu, et kuigi meestel ja naistel on sarnane töötuse määr, on kriis naisi erinevalt mõjutanud: juhib tähelepanu sellele, naiste töötingimuste ebakindlus on rohkem suurenenud, eriti ebatüüpiliste töölepingute levikuga seoses, nende sissetulekud on oluliselt vähenenud näiteks selliste asjaolude tõttu nagu meeste ja naiste töötasude jätkuv ebavõrdsus, töötasude vahe on keskmiselt ligi 17%, ning sellest tulenev töötushüvitise ebavõrdsus, pealesunnitud osalise tööajaga töö kasv või mitmetel ebakindlatel või

tähtajalise lepinguga töökohtadel töötamine stabiilsemate töökohtade asemel; arvestades, et püsiva soolise palgalõhe ja sellest tuleneva töötushüvitise ebavõrdsuse tõttu on kriis halvendanud naiste olukorda tööturul; märgib, et varasemate kriiside kogemused näitavad, et meeste tööhõive taastub üldjuhul kiiremini kui naiste tööhõive;

8. palub komisjonil esitada võimalikult kiiresti direktiivi eelnõu meetmetega soolise palgalõhe kaotamiseks võrdse või võrdväärse töö puhul;
9. tuletab meelde, et eri liikmesriikide vahel on väga suured ebavõrdsused, naiste tööhõive määr võib olla 48,6% kuni 77,2%, ning et niivõrd vastakate olukordade puhul on vaja konkreetset ja ühtse Euroopa lähenemisviisi raames igale olukorrale kohandatud lahendust; toonitab lisaks, et on vaja usaldusväärseid ühiseid näitajaid ning seega usaldusväärseid võrreldavaid statistilisi andmeid, mis võimaldaksid hinnata erisuguseid vajadusi ja leida sobivaid lahendusi;
10. tuletab meelde, et naised olid ebakindlatel või osalise tööajaga töökohtadel enamuses juba enne majanduskriisi algust ning et kriis süvendas seda suundumust, asetades paljud naised silmitsi suureneva sotsiaalse tõrjutuse riskiga; märgib, et see puudutas eriti lõunapoolseid liikmesriike;
11. märgib murelikult, et tööpuudus noorte naiste seas tõusis 18,8%-lt 2009. aastal 20,8%-ni 2011. aastal ja et kriis mõjub eriti karmilt kõige halvemas olukorras olevate naiste rühmadele, sh puudega naistele, sisserännanud naistele, rahvusvähemuste hulka kuuluvatele naistele, madala kvalifikatsiooniga naistele, pikka aega töötanud naistele, üksikemadele, elatiseta naistele ja ülalpeetavate eest hoolt kandvatele naistele; väljendab heameelt komisjoni esitatud meetmepaketi üle praeguse lubamatult suure noorte tööpuuduse ja sotsiaalse tõrjutuse probleemi lahendamiseks ning noortele töökohtade, hariduse ja koolituse pakkumiseks;
12. on seisukohal, et õigus tööle on tegelikkuses võrdsete õiguste, naiste majandusliku iseseisvuse ja tööalase eneseteostuse tagamise põhitingimus, mistõttu nõuab tungivalt ebakindlate töökohtade kaotamist põhimõtte, et iga koosseisulise töökoha jaoks tuleb luua alaline töökoht, kohustusliku rakendamise kaudu ning tunnustades ja väärtustades õigust tööle, kus õigused on tagatud;
13. kutsub ELi ja liikmesriike üles kujundama ümber praegused majanduskriisile suunatud lahendused eesmärgiga tagada, et võetud meetmed on pikaajalised ega kahjusta suuremale soolisele võrdõiguslikkusele eeltingimuseks olevat heaolu edendavat poliitikat ega avaliku sektori struktuure, nagu sotsiaalteenused, hooldusasutused, tervishoid, haridus ja töötajate õigused;
14. tuletab meelde, et kriisi tulemusena esitatakse naistele koolist töökohtadele liikumisel aina rangemaid nõudmisi, mis omakorda viib erinevuseni selles, kuidas naised ja mehed oma võimeid hindavad;
15. leiab, et struktuurireformid, mis viiakse ellu praeguse kriisi lahendamise käigus, on võimalus parandada ühe sugupoole suhtes teatavat diskrimineerivat käitumist, mida esineb Euroopa tööturul siiani veel liiga palju;

16. rõhutab, et varimajanduses on naiste osakaal suurem kui meeste oma, osaliselt seepärast, et sellistele sektoritele, kus traditsiooniliselt töötavad naised, nagu majapidamised, inimeste hooldamine jms, on iseloomulik suurem reguleerimatus; märgib, et teisest küljest on varimajanduse osakaal majanduskriisi tulemusena suurenenud, kuigi selle täpset ulatust on väga raske määratleda, kuna puuduvad usaldusväärsed andmed selle mõju ja mastaabi kohta;
17. toonitab, et naistel on kriisile vastupanus olnud tähtis osa; on veendunud, et naistel on, eriti ettevõttes juhtivkohtadel töötades, märkimisväärne potentsiaal ettevõtete konkurentsivõime ja tulemuste parandamisel; on seisukohal, et sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks tuleb eelkõige naisi seega kiiremas korras kaasata majanduse elavdamise kavade väljatöötamisse;
18. rõhutab asjaolu, et praegune majandus- ja finantskriis ning sellest tulenevad eelarvepiirangud ei tohi ohustada soolist võrdõiguslikkust edendavas poliitikas saavutatud tulemusi ega olla ettekäändeks sellekohaste jõupingutuste vähendamiseks; on seisukohal, et see peaks pigem innustama liikmesriike lisama soolise võrdõiguslikkuse poliitika tööhõivepoliitikasse, mis on üks osa kriisist väljumise lahendusest, ja rakendama ja kasutama täiel määral kõigi eurooplaste oskusi ja võimeid; kutsub liikmesriike üles tagama, et soolise aspekti arvestamine lisatakse kõikidesse kavandatavatesse eelarvepoliitika meetmetesse;
19. rõhutab, et naiste õigusi ei tohiks näha, mõista ega edendada meeste õigustega võistlevana, sest peredele suunatud hooldus- ja avalike teenuste parandamine on eeltingimus nii meeste kui ka naiste tööturul osalemiseks; rõhutab, et vaja on edendada pere eest hoolitsemise ja majapidamiskohustuste jagamist; kutsub liikmesriike üles kehtestama meetmeid või täiendama olemasolevaid meetmeid, mille eesmärk on kaotada sooline diskrimineerimine ja rollide ebavõrdne jaotus, näiteks meeste julgustamine nende õiguses hoolitseda laste, haigete või puuetega sugulaste eest;
20. rõhutab probleemi, et ELis väheneb sündimus, mida kriis veelgi süvendab, arvestades, et tööpuudus, ebakindlus tuleviku ja majanduse suhtes sunnivad paare ja eriti nooremaid naisi otsust lapsi saada edasi lükkama, mis suurendab veelgi rahvastiku vananemist liidus;
21. rõhutab makromajandus-, sotsiaal- ja tööturupoliitika reformimise tähtsust, et tagada naistele majanduslik ja sotsiaalne õiglus, töötada välja strateegiad jõukuse õiglase jaotumise edendamiseks, tagada miinimumsissetulek, korralik palk ja pensionid, vähendada soolist palgalõhet, luua naistele rohkem kvaliteetseid õigustega tagatud töökohti, võimaldada naistel kasutada kvaliteetseid avalikke teenuseid, ning parandada sotsiaalteenuseid ja lähikonnas osutatavaid teenuseid, mille hulka kuuluvad sõimed, lasteaiad ja muud koolieelsed haridusasutused, päevakeskused, kogukonna vabaajakeskused ja perekondade tugiteenuste keskused ning integratsioonikeskused;
22. tuletab meelde, et riigieelarve kärped ei ole sooneutraalseid, vaid need tulenevad pigem liidu makromajandusliku poliitika meetmetest, eelkõige majanduse juhtimise paketi ja finantskorrektsioonide programmides esitatud meetmetest, mis suurendavad praegu ja edaspidi meeste ja naiste ebavõrdsust ja naiste töötust ja vaesuse levimist naiste hulgas; on seisukohal, et poliitikat tuleb muuta, sest naised on avaliku sektori tööhõives

enamuses ning sotsiaalpoliitika valdkonnas peamised abisaajad; nõuab seetõttu, et vastavaid eelarverubriike suurendataks;

23. nõuab, et liikmesriigid ja liidu institutsioonid kasutaksid kokkuhoiumeetmete kavandamisel soolise mõju hindamist, et meetmete mõju oleks sooliselt võimalikult neutraalne;
24. kutsub liikmesriike üles kehtestama soolisest võrdõiguslikkusest lähtuv eelarvestamine, et analüüsida valitsuse programme ja poliitikameetmeid, nende mõju vahendite eraldamisele ja panust naiste ja meeste võrdsusesse;
25. rõhutab, et naised seisavad suurema tõenäosusega kui mehed silmitsi aeglase edasiliikumisega karjääriredelil, sest naised võtavad juba algselt vastu madalama positsiooniga või ka osalise tööajaga töökohti, ja seetõttu ohustab ebapiisava sissetuleku ja vaesuse süvenemise oht selles olukorras olevaid naisi rohkem;
26. palub liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel tagada piisavad, taskukohased, kergesti kättesaadavad, kvaliteetsed ning naiste ja meeste jaoks täistööajaga töökohtadega kokkusobivad lastehoiu- ja hooldusteenused ning teiste ülalpeetavate hooldamise teenused;
27. rõhutab, kui oluline on nüüd rakendada tööle naasmise ja ettevõtluskeskkonda sisenemise poliitikat avaliku sektori töötajate suhtes, kellest suurema osa moodustavad naised ja kelle töökohta ohustavad riigieelarve kärped;
28. palub komisjonil ja liikmesriikidel kaasata soolise võrdõiguslikkuse üldine põhimõte kõikidesse tööhõivepoliitika valdkondadesse, võtta vajalikke meetmeid naiste tööellu, seejuures mitte üksnes madalatasemelistele töökohtadele, vaid ka juhtivatele positsioonidele tagasipöördumise soodustamiseks ning lisada see põhimõte liidu tööhõive suunistesse; rõhutab vajadust asjakohase võrdõiguslikkust arvestava eelarvestamise järele, eeskätt järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) raames, et täita nii soolise võrdõiguslikkuse paktis kui ka strateegias „Euroopa 2020” püstitatud eesmärgid;
29. peab kahetsusväärseks, et 2013. aasta majanduskasvu analüüsi ei lisatud naiste suuremat tööturul osalemist, vaatamata tõsiasjale, et tegemist on ühe strateegia „Euroopa 2020” peamise eesmärgiga; kutsub nõukogu üles käsitlema naiste tööturul osalemise edendamist prioriteedina, kui Euroopa poolaasta raames võetakse vastu käesoleva aasta majanduspoliitika suunised;
30. kutsub liikmesriike üles lisama kõikidesse riiklikesse reformikavadesse soolise võrdõiguslikkuse küsimuse ning seda teemat süsteemselt käsitlema;
31. kutsub liikmesriike üles edendama aktiivset tööturupoliitikat, tugevat sotsiaaldialoogi, tööstandardeid ja sotsiaalkaitset, et kaitsta naiste, sh sisserännanud naiste õigusi ning võidelda sunniviisilise töö ja deklareerimata töö vastu;
32. kutsub liikmesriike üles rakendama meetmeid, mis stimuleeriksid emade osalemist tööelus, näiteks kaugtöö või kutseõppe või kutsealase ümberõppe poliitika abil, et hõlbustada tööturule naasmist pärast lapsehoolduspuhkust;

33. tunneb heameelt ettepaneku üle võtta vastu direktiiv, mis käsitleb paremat soolist tasakaalu börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate direktorite hulgas ning võimaldab naistel saada kõrgemat kvalifikatsiooni nõudvaid ja paremini tasustatud töökohti, ja palub liikmesriikidel selle rakendamist toetada ja selleks ettevalmistusi teha; nõuab, et ka teised tööandjad, näiteks kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi avalikud asutused, riigiasutused ja organisatsioonid, kes peaksid olema otsuste tegemisel soolise võrdõiguslikkuse osas eeskujuks, võtaks vastu samalaadsed siduvad seadusandlikud meetmed;
34. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja strateegia, mis edendaks soolist tasakaalu väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, mille suhtes nimetatud direktiiv ei kohaldata; peab kahetsusväärseks, et naised on finantseerimisasutuste juhtorganites alaesindatud ning et naised on finantsotsuste tegemisest tegelikult kõrvale jäetud; kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles suurendama naiste osalemist otsuste tegemise kõigil tasanditel, eriti kui on tegemist eelarve koostamise ja Euroopa finantsüsteemi, sealhulgas Euroopa Keskpanga juhtimise korraldusega; rõhutab seoses sellega vajadust edendada tütarlaste ja naiste finantsalaseid teadmisi;
35. palub, et liikmesriigid näeksid ette poliitika töötajate koolitamiseks neis sektorites, mida kriisi negatiivsed tagajärjed või üleilmastumine on kõige rohkem mõjutanud, et valmistada töötajad ette töökohtade muutmiseks ja uuteks töökohtadeks, võttes arvesse naiste erilist rolli ja asjaolu, et naised on sunnitud sagedamini kui mehed oma karjääri katkestama, et hoolitseda laste või eakate pereliikmete eest, mis mõjutab nende karjääri; palub, et ettevõtetes rakendataks süstemaatiliselt koolituskavasid, et valmistada ette töötajate ümberõpet, pakkuda individuaalseid ümbersuunamisi ning võimaldada tööotsijatele ja madala kvalifikatsiooniga töötajatele kohaseid koolitusi; palub lisaks luua täieliku tööjõupuuduse registri kõigi tegevusalade kaupa, et naistel oleks võimalik tööotsimisel teha sihipäraseid ettevalmistusi;
36. palub liikmesriikidel läbi vaadata sotsiaalkaitseüsteemid eesmärgiga isikustada pensioniõigused ja sotsiaalkindlustuskeemidest tulenevad õigused, et kaotada nn pere leivateenija eelis ja tagada võrdsed pensioniõigused;
37. rõhutab, et hooldekandesektori kulutuste kärpimisega lükatakse töö tegelikult naiste õlgadele ja õnestatakse soolist võrdõiguslikkust; kutsub kõiki liikmesriike üles töötama välja hooldusteenuste osutamise kavad, mis loovad sotsiaalset õiglust ja soolist võrdõiguslikkust;
38. palub komisjonil ja liikmesriikidel edendada igas vanuses naiste tööalase koolituse poliitikat ja programme ning rõhutab tungivat vajadust elukestva õppe programmide järele ja vajadust omandada tehnoloogia, sh infotehnoloogiasektoris uusi teadmisi, et parandada naiste juurdepääsu eri tegevusvaldkondadele (sh majandus- ja finantssektor, kus naistöötajaid on vähe) ja suurendada naiste osalust neis, ning näha ette vastavad tugimeetmed, et naiste töökoormus jätaks ruumi ka koolitusele ja pereelule; tuletab meelde, kui olulist rolli täidab koolituspoliitika kaudu tööellu kaasamisel Euroopa Sotsiaalfond, ning kutsub liikmesriike ja kohalikke omavalitsusi üles selle kasutamist edendama, eriti nende naiste olukorra parandamiseks, keda majanduskriis on rohkem mõjutanud;

39. rõhutab naistesse ja soolisse võrdõiguslikkusesse investeerimise tähtsust;
40. palub liikmesriikidel edendada naiste kaasamist või taasintegreerimist tööturule ning soodustada nende tööhõivet strateegilistes arengusektorites, võttes tööaegade paindlikumaks muutmiseks, võrdse töötasu tagamiseks, maksu- ja pensionisüsteemide läbivaatamiseks ning elukestvaks õppeks erimeetmeid, millega tagada, et oskused ja kvalifikatsioonid vastavad strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidele; rõhutab kvaliteetse koolituse tähtsust selleks, et innustada naiste tööleasumist sektorites, kus nad on alaesindatud, näiteks teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus, eriti ajal, kus Euroopas on vaja rohkem teadlasi, et edendada innovatsiooni ja tugevdada Euroopa majandust; kutsub komisjoni üles kaaluma struktuurifondide edasist kohandamist, et tagada täiendav toetus naiste tööhõivega seotud valdkondadele, mida kriis tõenäoliselt mõjutab, samuti lastehoiu, koolituse ja töö saamise toetamine;
41. tuletab meelde, et mitmetes liikmesriikides on kriisi algusest saadik vähenenud noorte naiste (vanuses 15–24 aastat) võimalused leida esimene täisajaga töökoht ning et sellest olukorrast väljapääsuks pikendavad paljud oma õpinguid; märgib, et hoolimata sellisest suundumusest ja asjaolust, et parem koolitus on üldiselt naisi paremini kaitsnud, ei ole naiste diplomil nii palju kaalu kui meeste omal; kutsub liikmesriike üles keskenduma strateegiatele, milles on ühendatud haridus- ja koolituspoliitika ja noortele naistele suunatud tööhõivepoliitika;
42. kutsub liikmesriike üles lisama keskkooli õppekavadesse rahanduse ja ettevõtluse baasõppe;
43. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama uute pensionisüsteemide mõju naiste erinevatele rühmadele, pöörates erilist tähelepanu osalise tööajaga ja ebatüüpilistele töölepingutele ning sotsiaaltoetussüsteemide kohandamisele, lähtudes eelkõige noorte põlvkonnast;
44. kutsub liikmesriike üles edendama naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist, keskendudes naisettevõtlusele: julgustama ja toetama naisi, eelkõige noori ja sisserännanud naisi, kes asutavad ettevõtteid, lihtsustama naiste juurdepääsu kapitalile, sh mikrokrediidile, tehnilisele abile ja tugimeetmetele, propageerima uusi rahastamis- ja toetusvahendeid ning innustama nii naiste ettevõtlus- ja toetajate võrgustike arendamist kui ka parimate tavade vahetamist liikmesriikide ja ettevõtjate vahel; rõhutab, et investeerimine naistesse ja soolise võrdõiguslikkuse arendamisse on majanduse stabiilsuse tagamiseks ja majandusšokkide ärahoidmiseks ülioluline;
45. kutsub liikmesriike üles suurendama naiste osalemist kõikidel otsustamistasanditel;
46. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama aktiivsemalt naiste ettevõtlust, sh naisettevõtjate rahalist toetamist;
47. kutsub liikmesriike üles soodustama naisettevõtlust rohelises majanduses, kus luuakse uusi töökohti; märgib, et taastuvenergia võib luua töölaseid väljavaateid naisettevõtjatele ELi kaugetes piirkondades ja äärealadel, kus naiste töötus on eriti suur ja kus on suur alternatiivsete energiaallikate, nagu tuule- ja päikeseenergia kasutamise potentsiaal;

48. rõhutab, kui oluline on aktiivne tööturupoliitika, tööinspeksioonid ja sotsiaaldialoog ning oskuste täiendamine, et edendada majanduse keskkonnahoidlikuks muutmist;
49. kutsub liikmesriike üles toetama töökohtade loomist sotsiaalse ettevõtluse valdkonnas, kus domineerib naiste tasustamata töö, eriti otsida ja rakendada uusi lahendusi, mis võimaldavad seadusliku mitteametliku töö majanduslikku hindamist;
50. kutsub liikmesriike üles toetama hoolekande- ja tervishoiusektorit eesmärgiga luua tingimused, mille abil saavutada strateegias „Euroopa 2020” püstitatud naiste tööhõivega seotud eesmärgid;
51. kutsub liikmesriike üles jälgima avaliku sektori hooldusteenuste ja tervishoiuteenuste valdkonna kärbete mõju, mis tõi kaasa hooldusteenuste uuesti erastamise, ja võtma mõjuga seoses meetmeid, et mitte suurendada naiste hooldusega seotud koormust nende traditsioonilise rolli taastamisega perekonnas; rõhutab, et rasedus- ja sünnituspuhkuse, isa- ja vanemapuhkuse, lastetoetuste ning muude hooldus- ja perekonnaga seotud toetuste arvelt säästmine on vähendanud märkimisväärselt kõikide hooldamiskohustusi täitvate naiste sissetulekut;
52. tuletab meelde, et tööturul suhtutakse naistesse ja meestesse endiselt stereotüüpide alusel ning et naised püüavad ühitada töö- ja pereelu ning seetõttu on naiste jaoks oht töökohta kaotada suurem kui meeste jaoks;
53. rõhutab, et luua tuleks ühistranspordipoliitika, eelkõige põhjalikuma ja parema riikliku ühistransporditeenuse kaudu, milles arvestatakse naiste ja meeste võrdväarsusega, et naistel oleks võimalik tööturul ja tööotsingutel aktiivsemalt osaleda, ning mis annaks naistele tõelise liikuvuse;
54. tunneb muret naiste olukorra pärast maapiirkondades, kus juurdepääs erinevatele teenustele on halvenenud; kutsub liikmesriike üles tagama, et maapiirkondades oleks toimiv ühistransport, arstiabi ja muud olulised teenused, et vähendada rännet suurtesse linnadesse ja vältida äärealade marginaliseerumist;
55. rõhutab, kui tähtis on tagada tegelikkuses töö-, era- ja pereelu ühitamine, mille oodatud tulemusena suureneb kõikidesse ühiskonnarühmadesse kuuluvate naiste osalemine ühiskonnaelus ja poliitikas;
56. rõhutab, et ELi programm „Erasmus noortele ettevõtjatele” peab toetama eeskätt naiste osalust, et nad saavutaksid enesekindluse ning omandaksid nii teadmised ettevõtluse kohta ühtsel turul kui ka oskused, mis on vajalikud ettevõtte juhtimiseks ja arendamiseks;
57. rõhutab, et lastehooldusega seotud avalike teenuste valdkonna kärbetel on naiste sõltumatusele ning töö- ja eraelu ühitamisele vahetu mõju; kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma vastu tegevuskava, mis võimaldaks saavutada Barcelonas kindlaksmääratud eesmärgid lastehoiu võimaluste parandamiseks ettevõtete ja ettevõtetevaheliste lastesõimede arendamise kaudu; rõhutab, kui tähtis on pidada kollektiivseid läbirääkimisi tööturu osapooltega, et parandada töö- ja pereelu ühitamist sektori, riigi ja piirkonna tasandil, ning kergendada juurdepääsu- ja hooldustingimusi naiste tööhõivekategoriatele vastavatele lastehoiusüsteemidele ning leida vähemalt kolmekuuse etteteatamise järel

- lapsehoiuvõimalus, et ühitada paremini pere- ja tööelu;
58. nõuab, et edendataks piisava rasedus- ja sünnituspuhkuse, isa- ja vanemapuhkuse korraldust ning et toetataks ettevõtete algatusi võimaldada paindlikku tööaega ja ettevõttesiseseid lastehoiuteenuseid, samuti nõuab suuremat vahendite eraldamist haridusele, elukestva õppe programmidele ning kutsekvalifikatsiooni ja ümberõppe programmidele, aga ka piisava toetuse sisseviimist peresisestele hooldajatele, kaasa arvatud asendushoolduse võimaldamist;
 59. rõhutab vajadust investeerida vastuvõetava hinnaga kvaliteetsetesse teenustesse, nagu täisajaga lastehoiuteenused, kooli pikapäevarühmad ja eakate hooldus, see aitab edendada soolist võrdõiguslikkust, soodustada töö- ja eraelu paremat tasakaalu ning luua raamistikku, mis hõlbustab tööturule sisenemist või taassisenemist;
 60. rõhutab, et väga oluline on avada uusi lastehoiuasutusi, samuti anda kutsetöö staatus mitteformaalsetele lastehoiusüsteemidele, kehtestades kvaliteedistandardid, parandades tasustamistingimusi ja pakkudes töötajatele koolitust; arvesse tuleb ka võtta ebatüüpilise tööajaga lapsevanemate ja üksikvanemate erivajadusi;
 61. rõhutab, et valitsuste ja tööandjate kanda peab jääma vastutus põlvkondade uuendamise ning emadus- ja isadusõiguste eest, mis eeldab naiste õigust emadusele ja töötamisele oma tööõigusi kaotamata;
 62. rõhutab vajadust vähendada majandus- ja finantskriisi mõju peredele (pidades silmas eelkõige lahutatud peresid, üksikemasid ja olukordi, kus lapsed on jäetud sugulaste või riigi hoolde), võttes ühtlasi arvesse, et majapidamistööd jäetakse enamasti naiste kanda; rõhutab, et selle tagajärjel suureneb naiste vaesusrisk;
 63. rõhutab, et mõnedes liikmesriikides tehtud otsustel kärpida lastehooldussüsteemi, õppetöö ja koolivälise tegevuse, koolisõogi- ja -transpordi toetuste ning ülalpeetavate eest hoolitsemiseks antava abi eelarvet on otsesed tagajärjed naistele, kes täidavad enamuse lisäülesannetest, mida see endaga kaasa toob; rõhutab, et selle tagajärjel on naised sageli sunnitud hakkama töötama osalise tööajaga (millega omakorda kaasnevad sellised sotsiaalsed probleemid nagu madalam sissetulek ja väiksem pension); on seisukohal, et on vaja suurendada riiklikku lasteaedade ja -sõimede võrku ja laste vabaaja tegevuse avalike teenuste võrku, arendada riiklikku tugivõrku eakate toetamiseks, samuti riiklikku hooldushaiglate võrku;
 64. palub komisjonil ja liikmesriikidel tegeleda roma naiste ja tütarlaste erivajadustega, lisades soolise mõõtme kõikidesse romade kaasamise meetmetesse, ja pakkuda kaitset eriti ohustatud rühmadele;
 65. rõhutab, et lastehooldusega seotud avalike teenuste valdkonna kärbetel on naiste majanduslikule sõltumatusale vahetu mõju; juhib tähelepanu sellele, et 2010. aastal põhjendati 28,3% naiste mitteaktiivsust ja osalise koormusega töötamist hooldusteenuste puudumisega (2009. aastal oli see määr 27,9%), ja et 2010. aastal oli väikeste lastega naiste tööhõive määr ELis 12,7% võrra madalam kui lasteta naiste oma, mis tähendab, et erinevus on veel suurem kui 2008. aasta määr 11,5 %;

66. kutsub liikmesriike üles investeerima hooldekandesektorisse kui võimalikku majanduskasvu sektorisse nii naiste kui ka meeste seisukohalt, et teha lõpp traditsioonilisele rollijaotusele, mille kohaselt naine on hooldaja ning mis põhjustab tööturul soolist segregatsiooni; rõhutab, et hooldekandesektori kärped toovad majapidamistes kaasa ülemineku avalikelt hooldusteenustelt tasustamata hooldusele; rõhutab, et kodus töötavatele isikuhooldustöötajatele on vaja asjakohaseid lepinguid ja sotsiaalkaitset;
67. kutsub liikmesriike üles kuni rasedus- ja sünnituspuhkuse, isapuhkuse ja lapsepuhkuse üleuroopalise ühtlustamiseni säilitama vastavad toetused ja muud peretoetused, et mitte vähendada naiste sissetulekut ning tagada ka, et ei rikutaks naiste rasedus- ja sünnituspuhkusega seotud õigusi;
68. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima hoolikalt rasedate naiste diskrimineerimisjuhtumite arvu suurenemist tööturul, sest sellest on teatatud mitmes liikmesriigis;
69. on seisukohal, et naiste vaesus ei tulene mitte üksnes praegusest majanduskriisist, vaid ka mitmetest asjaoludest, nagu stereotüübid, meeste ja naiste töötasude ja pensionide erinevused, puudulikud jaotusmehhanismid hoolekandesüsteemides, pere- ja tööelu mitterahuldav ühitamine, naiste pikem keskmine eluiga ja üldiselt igasugused soolised diskrimineerimised, mis puudutavad peamiselt naisi; rõhutab, et kriis süvendab püsivat ebavõrdsust; rõhutab vajadust võidelda stereotüüpide vastu kõikides eluvaldkondades ja -etappides, sest stereotüübid on üks püsivamaid meeste ja naiste ebavõrdsuse põhjustajaid, mõjutades valikuid hariduse ja tööhõive valdkonnas, vastutuse jagunemist kodutöodes ja pereelus, palgalõhet, osalemist avalikus elus, esindatust vastutavatel töökohtadel jne;
70. kutsub komisjoni üles vaatama läbi direktiiv 2006/54, eeskätt soolise palgalõhe osas, nagu nõutakse Euroopa Parlamendi 24. mai 2012. aasta resolutsioonis soovitud tegevustega komisjonile meeste ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamise kohta;
71. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles pakkuma välja lahendusi, et toetada naiste karjääri jätkumist ja eriti võidelda ebavõrdsete palkade vastu, mis on seotud rasedus- ja sünnituspuhkusega;
72. juhib liikmesriikide tähelepanu vajadusele võtta sissetulekute tõstmiseks meetmeid, mille hulka võiksid kuuluda miinimumsissetuleku kavade väljatöötamine ja sotsiaalabi programmid isikutele, kellel on raskusi põhivajaduste rahuldamisega, pidades eelkõige silmas lastega või hooldamiskohustustega isikuid ning eriti üksikvanemaid;
73. märgib, et majanduskriis soosib ahistamist, kuritarvitamist ja igasugust naistevastast vägivalda ja eelkõige prostitutsiooni suurenemist; rõhutab, et naised on maailma kõige ulatuslikuma inimõiguste rikkumise ohvrid kõikidel kultuuri-, sotsiaal- ja majandustasanditel; rõhutab tungivat vajadust suurendada riiklike finants- ja inimressursse vaesusohus elavate elanikkonnarühmade ja riskiolukorras olevate laste ja noorte, eakate või puudega inimeste ning kodutute abistamiseks;
74. kutsub liikmesriike vaatama üle ja välja tooma, milline on majanduskriisi kohene ja

pikaajaline mõju naistele, ja pöörama eeskätt tähelepanu sellele, kas ja kuidas see halvendab olemasolevat soolist ebavõrdsust, samuti millised on kaasnevad tagajärjed, nagu soopõhise vägivalda suurenenud oht, emade ja laste tervise halvenemine ja naiste vaesus vanemas eas;

75. rõhutab, et praeguses majanduskriisi ja eelarve kokkuhoiu olukorras on naistel vähem vahendeid enese ja oma laste kaitsmiseks vägivalda eest ning seetõttu on veelgi olulisem ära hoida naiste ja laste vastu suunatud vägivaldast tulenevat otsust finantsmõju kohtutele ning tervishoiu- ja sotsiaalteenustele;
76. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse poliitika institutsioonilise raamistikule, näiteks soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevatele asutustele ning naisorganisatsioonidele eraldatavast raha on samuti tugevalt kärbitud; kutsub liikmesriike üles jätma sama suureks rahasummad, mida valitsused eraldavad soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevatele asutustele, projektidele ja naisorganisatsioonidele, sest tegemist on tõhusate vahenditega, mille abil leida kriisile jätkusuutlikud lahendused ja tagada aktiivne osalemine tulevaste stimuleerivate meetmete ettevalmistamisel; märgib, et naisorganisatsioonide rahastuse vähendamine kahjustab naiste kodanikuosalust ja poliitilist osalemist ning muudab naiste hääled ühiskonnas veelgi vähem kuuldavaks;
77. palub Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudil pidevalt ja süsteemselt jälgida ning hinnata majanduskriisi tagajärge naiste töötingimustele, mis puudutab diskrimineerimist töölevõtmisel, töökoormuse kasvu, survet ja stressi töökohas, töökiusamist ja psühholoogilist ahistamist; rõhutab, et olemasolevad andmed ei kajasta seda, kui ulatuslikud on kriisi rängad tagajärjed naiste jaoks; palub ka komisjonil koostada soolise mõju hinnang oma majanduspoliitiliste meetmete ja praegusele kriisile suunatud lahenduste kohta;
78. palub liikmesriikidel igati toetada soolist võrdõiguslikkust arvestavat eelarve koostamist, et negatiivseid tagajärge tuludele ja kuludele korrigeerides suurendada soolist võrdõiguslikkust ning parandada juhtimist ja aruandlust, eeskätt riikide eelarvete puhul;
79. kutsub liikmesriike üles võtma vastu eelarvevahendeid, mille puhul võetakse arvesse soolise võrdõiguslikkuse vajalikkust;
80. kutsub liikmesriike üles ratifitseerima ILO konventsiooni koduabiliste töö kohta (konventsioon nr 189);
81. rõhutab, kui oluline on tagada turvalise paindlikkuse põhimõtete igakülgse rakendamisega tööturul kindluse ja paindlikkuse hea tasakaal ning tegeleda tööturu killustatuse probleemiga, pakkudes asjakohast sotsiaalkaitset üleminekuperioodidel või ajutiste või osalist tööaega pakkuvate lepingute puhul, juurdepääsu koolitusele, karjääri kujundamise ja täisajaga töötamise võimalusi;
82. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Maailmamajandust on 2008. aastast saadik tabanud järjestikused kriisid – finants-, majandus- ja nüüdsest ka sotsiaalkriis. Euroopa valitsused võtsid sotsiaalkriisi valdavalt alahinnates kõigepealt finantsturu elavdamise meetmeid ning kehtestasid seejärel kulude vähendamise kavade, et peatada valitsemissektori eelarve puudujäägi spiraal ja täita Maastrichti lepingu nõudeid. Liikmesriikide eelarvete konsolideerimine on suuresti varjutanud sotsiaalkriisi, mis on majanduskriiside ühistoimest hoogu juurde saanud ja puudutab eelkõige naisi.

Kui majanduskriis 2008. aastal alguse sai, oli selle vahetu mõju meeste tööhõivele suurem kui naiste tööhõivele. Naised ei olnud kriisi esimesed ohvrid, kuid 2009. aastast hakkas olukord kiiresti muutuma.

Vaadeldes olukorda liikmesriigiti ja tegevusvaldkondade kaupa, tuleb siiski välja tuua mõningad nüansid. Meeste puhul toimus töökohtade kaotus tööstussektoris, mis reageeris kriisile kõige vahetumalt; naised, kes töötavad peamiselt teenuste sektoris, tundsid kriisi alles hiljem. Samuti olid kriisi eest kauem kaitstud parema koolitusega noored naised, kuigi nende diplomit väärtustati vähem ning see mõjutas nende töötasu.

ELi naisi on tabanud vaikne kriis. Kriis mõjutab neid aeglasemalt ja mitte nii ootamatult kui mehi, kuid mõju olemasolus ei ole kahtlust. Meeste tööhõive hakkab aga kiiremini paranema, samas kui riigiasutustes võetud kokkuhoiumeetmed mõjutavad naiste tööhõivet pikaajaliselt.

Visa on püsima ka arusaam, et meeste töötus on halvem kui naiste töötus.

Selle problemaatika eri aspekte on parlamendi seitsmenda koosseisu ametiaja algusest saadik juba analüüsitud mitmes naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportis.

Eelarve kokkuhoiu poliitika: topeltraskus naistele

Tööpuudus, ebakindel töö ja madalad palgad puudutasid juba enne kriisi naisi rohkem kui mehi ning nüüdsest mõjutavad naisi ka valitsuste poolt kriisiga kohanemiseks võetud meetmed valitsemissektori eelarve puudujäägi vähendamiseks.

Naised töötavad avalikus sektoris, kus nad moodustavad keskmiselt 70% töötajatest, ning on seega liikmesriikide valitsuste poolt otsustatud eelarvekärbete peamised ohvrid. Mõnes liikmesriigis on avaliku teenistuse personali vähendatud kuni 25%¹. Lisaks on avalikus sektoris palku vähendatud või külmutatud ja tähtajalised lepingud on jäänud sageli pikendamata.

Teiseks avaldab negatiivset mõju asjaolu, et peretoetuste, rasedus- ja sünnituspuhkuse ning üksikvanemaga perede toetuste vähendamise meetmed on suurendanud naiste vaesuse ohtu ja suurendanud nende sõltuvust teistest pereliikmetest.

¹ Rahvusvaheline Tööstööbüroo, aruanne „Global Employment Trends 2012”, lk 18.

Töötavad naised teevad sageli tööd, mis ei vasta nende kvalifikatsioonile – tööturule jäädakse kvalifikatsiooni kaotuse ohu hinnaga. Lisaks on pakutavad töökohad sagedamini tähtajalise lepinguga või osalise tööajaga kui tähtajatu lepinguga.

2011. aastal töötas osalise tööajaga 31,6% naistest. See nähtus on võtnud nii suured mõõtmed, et komisjon ei räägi enam osalisest tööajast, vaid osalisest töötusest¹.

Töötuse vältimiseks läbivad noored naised sageli oma õpinguid pikema aja jooksul või pikendavad oma praktikat, et lükata tööturule sisenemist edasi, või loobuvad lihtsalt töö otsimisest.

Töötavad naised peavad püüdma ühitada töö- ja eraelu, nende tööle lisanduvad majapidamistööd, millest nad teevad suurema osa, ning tihti ka ülalpeetavate eest hoolitsemine (lapsed, vanemad, haiged või puuetega inimesed).

Mitmete sotsiaaltoetuste vähendamise ning sotsiaalse infrastruktuuri, hariduse, lastehoiu, tervishoiu ja abivajavate isikute hoolduse eelarvete vähendamise tagajärjel peavad nende ülesannete eest vastutama pered, kõige sagedamini naised, kes on seetõttu sunnitud oma tööst loobuma või tööaega vähendama, et võtta enda kanda teenused, mida riik enam ei paku või mida nad ei saa enam omale lubada.

Osadele naistele on lahenduseks mitteametlik töö, kuna selliste erinevate ülesannete täitmine on hakanud neile üle jõu käima või kuna nende töö eest makstavast tasust ei piisa enam maksude suurenemisega ja sotsiaalsete teenuste vähenemisega toimetulekuks. Nad eelistavad seega tööturult lahkuda ja siseneda mitteametlikku majandusse. Nimetatud eri faktorite kokkukulgevus aitab kaasa soolise ebavõrdsuse püsimisele.

Soovitused kriisist väljumiseks

Riigiasutuste lahendused kriisist väljumiseks peavad tingimata sisaldama soolise võrdõiguslikkuse vaatenurka.

Üheks esimeseks tegevusvahendiks on nii haridus ja koolitus kui ka elukestev õpe, mis võimaldab tööturu muutustega kohaneda. Eelseisvate aastate tööhõive prognoosid näitavad, et 15% madalat kvalifikatsiooni nõudvatest töökohtadest on määratud kaduma, 15%-l uutest töökohtadest on aga vajalik kõrge kvalifikatsioon². Seega on hädavajalik vaadata läbi kogu koolituspoliitika ning võtta seejuures arvesse naiste erilist rolli.

Selles kontekstis tuleb kasutada Euroopa Sotsiaalfondi ja ka kõiki teisi ELi programme, mis võimaldavad töellu kaasamise kaudu suurendada sotsiaalset kaasatust.

Tuleb rõhutada, kuivõrd negatiivsed tagajärjed on eelarvepiirangutel olnud töö- ja pereelu ühitamisele ning et see puudutab täpsemalt üksikvanemaid, kes on sagedamini naised. Lastehoiuvõimaluste parandamine ettevõtete ja ettevõtetevaheliste lastesõimede arendamise

¹ Euroopa Komisjon, 2010. aasta aruanne soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus.

² Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2011. aasta resolutsioon uute oskuste ja töökohtade tegevuskava kohta, P7_TA(2011)0466.

kaudu aitab naistel edasi töötada. Nende tulemusteni võib jõuda eelkõige tööturu osapooltega peetavate kollektiivsete läbirääkimiste kaudu.

Kriis on suurendanud naistevastast vägivalda (ahistamist, vägivalda töökohal ja paarisuhtes). Eelarvekärped ei tohi kahjustada sellise vägivalla vastu võitlevate programmide ja ühenduste rahastamist.

Tuleb rõhutada, kuivõrd tähtis roll on kriisist väljumisel naistel, ning et sellega seoses on Euroopa Komisjoni ettepanekud soolise tasakaalu kohta juhtivkohtadel samm õiges suunas. Laiemalt võttes tuleb naiste kohta ühiskonnas edendada mitmete meetmetega, mis aitaksid neid paremini kaasata poliitiliste ja majanduslike otsuste tegemisse.

Ka komisjonil on tähtis roll, kuna ta peab veenduma, et tööhõivepoliitika ELis ja majanduspoliitika võtavad arvesse soolise võrdõiguslikkuse alaseid eesmärke ja kohustusi. Komisjon peab samuti kasutama majanduse elavdamise kavu naiste õiguste toetamiseks ja lisama soolise võrdõiguslikkuse mõõtme kõikidesse 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku aspektidesse.

30.1.2013

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile

majanduskriisi mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele ning naiste õigustele
(2012/2301(INI))

Arvamuse koostaja: Gabriele Zimmer

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise tegevusprogrammi juhtalgatuse tähtsust; kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära programmi „Kodanike Euroopa”, millega edendatakse Euroopa kodanikuaktiivsust, ning tulevast sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi, eelkõige seoses soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide tõhusa rakendamisega; rõhutab Daphne III programmi tähtsust, eelkõige seoses naiste kaitsmisega mis tahes vägivalda eest ning vajadusega saavutada tervisekaitse, heaolu ja sotsiaalse sidususe kõrge tase; palub liikmesriikidel võtta vajalikke meetmeid, et saada juurdepääs Euroopa Sotsiaalfondile, mille haridus- ja koolituspoliitikal on oluline roll kutsealases integratsioonis, ja kasutada vaesuse vastu suunatud programmide vahendeid;
2. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles integreerima soolise võrdõiguslikkuse üldlähenemisviisi kõikidesse poliitikavaldkondadesse, eriti tööhõive valdkonnas, et aidata kaasa naiste tööhõivele, ning kasutama seda lähenemisviisi ELi tööhõivesuunistes; ühtlasi kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama soolise võrdõiguslikkuse seoses majanduse juhtimise, säästva arengu ja keskkonnahoidlike töökohtade, kutsehariduse ja -koolituse, rände, koostöö ja arengu, tervishoiu ja ohutusega ning meetmetega, mida kavandatakse või rakendatakse kriisi mõju takistamiseks või piiramiseks, ja seonduvate kokkuhoiumeetmetega;
3. kutsub liikmesriike vaatama üle ja välja tooma, milline on majanduskriisi kohene ja pikaajaline mõju naistele, eeskätt kas ja kuidas see halvendab olemasolevat soolist ebavõrdsust, samuti millised on kaasnevad tagajärjed, nagu soopõhise vägivalda suurenenud oht, emade ja laste tervise halvenemine ja naiste vaesus vanemas eas;

4. kutsub komisjoni üles kaaluma struktuurifondide edasist kohandamist, et tagada täiendav toetus naiste tööhõivega seotud valdkondadele, mida kriis tõenäoliselt mõjutab, samuti lastehoiu, koolituse ja töö saamise toetamine;
5. täheldab, et mitmes liikmesriigis on naiste töötuse määr olnud pidevalt suurem kui meeste oma, mis suurendab veelgi juba olemasolevaid probleeme, millega naistel tööturul kokku puutuvad, nagu otsene ja kaudne diskrimineerimine, selliste haavatavate naiste nagu puuetega naiste mitmekordne diskrimineerimine, takistused karjäärireedelil tõusmiseks, meeste ja naiste palgaerinevus, osalise tööajaga töötamine, ebakindlad töötingimused, töötajate vaesus, naiste suurem osakaal mitteametlikus sektoris, kus palgad on väiksemad, koduabiliste – kes on peamiselt naissoost immigrandid – ärakasutamine, väiksem sotsiaalkaitse ja ebapiisav pension, mis tuleneb eelnimetatud teguritest, ning sotsiaalabi sätete radikaalne ümberkujundamine, mis mõjutab negatiivselt vaeseid perekondi ja üksikvanemaid, samuti maksustamissüsteemid, mis tulevad kahjuks naistele; kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid võitlemaks tööturu killustatusega, et edendada naiste juurdepääsu korralikult tasustatud ja piisava sotsiaalkaitsega kvaliteetsetele töökohtadele;
6. on seisukohal, et kriisi praegustel tagajärgedel on naistele pikaajaline mõju, sest tööturg on sooliselt väga segregeerunud, naiste kontsentratsioon on suur sektorites, mida iseloomustavad madal palk ning mitteametlik ja osajaga töö, millel on otsene mõju naiste pensionimaksetele; rõhutab, et vaja on tegeleda tööturu killustatusega ja vaesuse feminiseerumise algpõhjustega, tagades piisava sotsiaalkaitse üleminekuperioodidel ja ajutiste või osajaga töölepingute korral ning juurdepääsu koolitusele, karjäärivõimalustele ja täisajaga töötamise võimalustele; nõuab parimate tavade kindlakstegemist ja liikmesriikidele soovitude andmist, milliseid riiklikke meetmeid tuleks võtta, et integreerida või taasintegreerida naised tööturule, ning kuidas üldisemalt likvideerida naiste ja laste vaesus ja sotsiaalne tõrjutus;
7. täheldab, et kokkuhoiumeetmed, nagu sotsiaal- ja tervishoiuteenustele tehtavate kulutuste kärped riiklikul tasandil, kipuvad mõjutama esmajoones naisi ja tüdrukuid; juhib tähelepanu asjaolule, et üldine sooline ebavõrdsus soodustab seda, et naised võtavad tihti ainuvastutuse laste ja haigete pereliikmete eest, mis tähendab, et riikliku toetuste kärped suurendavad naiste tasustamata töökoormust;
8. märgib, et meeste ja naiste palgalõhe on ligi 17%; kutsub liikmesriike üles tagama meestele ja naistele võrdse tasu võrdse töö eest ning kaotama soolise diskrimineerimise; palub komisjonil esitada võimalikult kiiresti direktiivi eelnõu meetmetega soolise palgalõhe kaotamiseks võrdse või võrdväärse töö puhul;
9. rõhutab, et naiste õigusi ei tohiks näha, mõista ega edendada meeste õigustega võistlevana, sest peredele suunatud hooldus- ja avalike teenuste parandamine on eeltingimus nii meeste kui ka naiste tööturul osalemiseks; rõhutab, et vaja on edendada pere eest hoolitsemise ja majapidamiskohustuste jagamist; kutsub liikmesriike üles kehtestama meetmeid või täiendama olemasolevaid meetmeid, mille eesmärk on kaotada sooline diskrimineerimine ja rollide ebavõrdne jaotus, näiteks meeste julgustamine nende õiguses hoolitseda laste, haigete või puuetega sugulaste eest;
10. rõhutab makromajandus-, sotsiaal- ja tööturupoliitika reformimise tähtsust, et tagada naistele majanduslik ja sotsiaalne õiglus, töötada välja strateegiad jõukuse õiglase

jaotumise edendamiseks, tagada miinimumsissetulek, korralik palk ja pensionid, vähendada soolist palgalõhet, luua naistele rohkem kvaliteetseid töökohti, mis on seotud õigustega kasutada kvaliteetseid avalikke teenuseid, ning parandada sotsiaalteenuseid ja lähikonnas osutatavaid teenuseid, mille hulka kuuluvad sõimed, lasteaiad ja muud koolieelsed haridusasutused, päevakeskused, kogukonna vabaajakeskused ja perekondade tugiteenuste keskused ning integratsioonikeskused;

11. on veendunud, et meeste ja naiste võrdõiguslikkus on Euroopa põhieesmärk ning üks peamistest lahendustest praegusest majandus- ja finantskriisist ülesaamiseks;
12. märgib, et erinevustel, mis on meeste ja naiste tööhõives, palkades, karjääripausides ja osajaga töötamises perega seonduvate kohustuste tõttu, on tõsised tagajärjed pensionide arvutamisele ning seetõttu on naiste pension tihti väiksem ja vaesuse oht on nende puhul suurem; palub liikmesriikidel läbi vaadata sotsiaalkaitseüsteemid eesmärgiga isikustada pensioniõigused ja sotsiaalkindlustusskeemidest tulenevad õigused, et kaotada nn pere leivateenija eelis ja tagada võrdsed pensioniõigused;
13. märgib, et palgaläbirääkimised on kriisi tõttu muutunud üha enam detsentraliseerituks ja et sooline segregatsioon on kollektiivläbirääkimistel probleemiks; tunnustab sotsiaalpartnerite, eelkõige ametiühingute rolli selle küsimuse tõstatamisel läbirääkimistel;
14. kutsub liikmesriike üles edendama aktiivset tööturupoliitikat, tugevat sotsiaaldialoogi, tööstandardeid ja sotsiaalkaitset, et kaitsta naiste, sh sisserännanud naiste õigusi ning võidelda sunniviisilise töö ja deklareerimata töö vastu;
15. kutsub liikmesriike üles ratifitseerima ILO konventsiooni koduabiliste töö kohta (konventsioon nr 189);
16. rõhutab, kui oluline on aktiivne tööturupoliitika, tööinspeksioonid ja sotsiaaldialoog ning oskuste täiendamine, et edendada majanduse keskkonnahoidlikuks muutmist;
17. kutsub liikmesriike üles kehtestama eriprogramme edendamaks naiste aktiivset kaasamist või taasintegreerimist tööturule ning looma konkreetseid võimalusi elukestvaks õppeks eesmärgiga tagada oskused ja kvalifikatsioonid, nagu mõjuvõimu, usalduse ja suutlikkuse suurendamine, mis on vajalikud strateegia „Euroopa 2020” sotsiaalsete ja tööhõive eesmärkide saavutamiseks;
18. kutsub liikmesriike üles tagama naiste osaluse protsessis, kus otsustatakse kriisile reageerimise poliitikameetmete üle, ning võtma meetmeid, mida on vaja naiste tööhõive määra tõstmiseks, nagu vaba ja võrdse juurdepääsu tagamine hinnalt vastuvõetavale ja sobivate lahtiolekuaegadega riikliku ja erasektori lastehoiuteenusele kõigis vanuserühmades laste jaoks ning ülalpeetavate isikute hooldusteenusele; nõuab, et edendataks piisava rasedus- ja sünnituspuhkuse, isa- ja vanemapuhkuse korraldust ning et toetataks ettevõtete algatusi võimaldada paindlikku tööaega ja ettevõttesiseseid lastehoiuteenuseid, samuti nõuab suuremat vahendite eraldamist haridusele, elukestva õppe programmidele ning kutsekvalifikatsiooni ja ümberõppe programmidele, aga ka piisava toetuse sisseviimist peresisestele hooldajatele, kaasa arvatud asendushoolduse võimaldamist;

19. kutsub ELi ja liikmesriike üles välja töötama poliitikameetmeid ja programme, millega edendada töö- ja eraelu tasakaalu; rõhutab vajadust investeerida vastuvõetava hinnaga kvaliteetsetesse üldteenustesse, nagu täisajaga lapsehoiuteenused, kooli pikapäevarühmad ja eakate hooldus, see aitab edendada soolist võrdõiguslikkust, soodustada töö- ja eraelu paremat tasakaalu ning luua raamistiku, mis hõlbustab tööturule sisenemist või taassisenemist;
20. rõhutab, et kriisi ajal on tihtipeale just naised need, kes kaotavad esimestena töö või peavad leppima palgakärbetega; on seisukohal, et seetõttu on nende sektorite kaitsmine, kus töötavad enamasti naised, vajalik meede majanduskriisi esmaste mõjude leevendamiseks ning pikaajalise stabiilsuse tagamiseks;
21. peab kahetsusväärseks, et 2013. aasta majanduskasvu analüüsis puudub naiste tööturul osalemise suurendamine, vaatamata tõsiasi, et see on strateegia „Euroopa 2020” üks peaesmärkidest; kutsub nõukogu üles lisama ühe prioriteedina naiste suurema osaluse tööturul, kui nõukogus võetakse Euroopa poolaasta raames vastu selle aasta majanduspoliitika suunised;
22. kutsub liikmesriike ühtlasi üles töötama välja kutsekoolituse poliitika;
23. rõhutab vajadust vähendada majandus- ja finantskriisi mõju peredele (pidades silmas eelkõige lahutatud peresid või olukordi, kus lapsed on jäetud sugulaste või riigi hoolde), kaasa arvatud üksikvanematele, võttes ühtlasi arvesse, et majapidamistööd jäetakse enamasti naiste kanda;
24. võtab teadmiseks, et liikmesriikide vahel on väga suured erinevused naiste tööhõive määras, mis ulatub 48,6% kuni 77,2%ni, ning on seisukohal, et seetõttu on iga juhtumi puhul vaja erimeetmeid saavutamaks strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid;
25. rõhutab vajadust edendada naiste ettevõtlust, selleks tuleks naisi julgustada rajama oma ettevõtet ning lihtsustada naiste ligipääsu rahastamisele;
26. hoiatab, et praegune kriis võib mõjutada naiste vastu suunatud perevägivalla riski suurenemist;
27. tunneb muret kokkuhoiumeetmete kehtestamise tõttu riiklikes kulutustes tehtavate suurte kärbete pärast, mis toovad kaasa avaliku sektori töökohtade ja teenuste tõsise vähendamise, mis puudutab eeskätt naisi ja sunnib neid vahetama tasulise töö töötuse või tasustamata töö vastu, see suurendab veelgi naiste vaesusriski;
28. kinnitab, et tuleb võtta meetmeid, mille abil vähendada soolist segregatsiooni tööturul nii horisontaalselt (naiste ülesindatus väiksema sissetulekuga töökohtadel) kui ka vertikaalselt (naiste alaesindatus võimupositsioonidel ja otsustuste tegemisel); rõhutab, et ebakindlad töötingimused on jätkuvalt soopõhine probleem mitte üksnes väheseid oskusi nõudvates sektorites ja madala kvalifikatsiooniga töökohtadel, vaid ka erialadel, mis nõuavad kõrgharidust, nagu näiteks akadeemilise valdkonna ebakindlad töökohad, kus naised on ülesindatud;
29. rõhutab, et praeguses majanduskriisi ja eelarve kokkuhoiu olukorras on naistel vähem

vahendeid enese ja oma laste kaitsmiseks vägivalda eest ning seetõttu on veelgi olulisem ära hoida naiste ja laste vastu suunatud vägivallast tulenevat otsesest finantsmõju kohtutele ning tervishoiu- ja sotsiaalteenustele;

30. juhib liikmesriikide tähelepanu vajadusele võtta sissetulekute tõstmiseks meetmeid, mille hulka võiksid kuuluda miinimumsissetuleku kavade väljatöötamine ja sotsiaalabi programmid isikutele, kellel on raskusi põhivajaduste rahuldamisega, pidades eelkõige silmas lastega või hooldamiskohustustega isikuid ning eriti üksikvanemaid;
31. rõhutab, et vaja on soolise mõju hindamist ja soolist võrdõiguslikkust arvestavat eelarve koostamist kõigi majanduskriisiga toimetulekuks võetavate meetmete ja kasutatavate fondide puhul, eelkõige tasuks siin nimetada Euroopa Sotsiaalfondi; palub liikmesriikidel igati toetada soolist võrdõiguslikkust arvestavat eelarve koostamist, et negatiivseid tagajärgi tuludele ja kuludele korrigeerides suurendada soolist võrdõiguslikkust ning parandada juhtimist ja aruandlust, eeskätt riikide eelarvete puhul;
32. rõhutab naistesse ja soolisse võrdõiguslikkusesse investeerimise tähtsust;
33. tunneb muret naiste olukorra pärast maapiirkondades, kus juurdepääs erinevatele teenustele on halvenenud; kutsub liikmesriike üles tagama, et maapiirkondades oleks toimiv ühistransport, arstiabi ja muud olulised teenused, et vähendada rännet suurtesse linnadesse ja vältida äärealade marginaliseerumist;
34. kutsub liikmesriike üles parandama naiste osalust kõikidel otsustustasanditel;
35. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid, millega paremini edendada naiste ettevõtlust, sh naisettevõtjate rahalist toetamist;
36. juhib tähelepanu sellele, et mitmeid kaupu või teenuseid, mille eest varem maksti, valmistavad või osutavad naised kriisiajal kodus ilma igasuguse tasuta; rõhutab seetõttu vajadust põhjalikuma ametliku statistika järele, mis hõlmaks ka tasustamata tööd, et täielikult hinnata kriisi ja kokkuhoiumeetmete mõju naiste ja meeste olukorrale tööturul.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Georges Bach, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Viliija Blinkevičiūtė, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Andrea Cozzolino, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zaroni
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Malika Benarab-Attou, Sergio Gutiérrez Prieto, Richard Howitt, Paul Murphy, Ria Oomen-Ruijten, Gabriele Zimmer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jens Nilsson

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	19.2.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 20 -: 1 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Marije Cornelissen, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Ulrike Lunacek, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Inês Cristina Zuber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Licia Ronzulli, Angelika Werthmann